

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.030.04.2021

Pan
Paweł Gos
Prezes Zarządu
Exact Systems sp. z o.o.

ul. Ferdynanda Focha 53/5
42-200 Częstochowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 – Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Exact Systems sp. z o.o. ¹ , 42-200 Częstochowa, ul. Ferdynanda Focha 53/5
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Gos, Prezes Zarządu od 30 kwietnia 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałającym skutkom COVID-19.
Okres objęty kontrolą	2020 r. – I połowa 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 pkt 5 oraz art. 5a ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lucyna Mol, Inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/257/2021 z 5 listopada 2021 r. 2. Kinga Kołodziejczyk, Inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/256/2021 z 5 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-8)

---

¹ Dalej: Exact Systems, Spółka, beneficjent lub przedsiębiorca.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Exact Systems wnioskując - w związku ze szkodami poniesionymi w wyniku epidemii COVID-19 - o pomoc ze środków publicznych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach⁴ oraz do Polskiego Funduszu Rozwoju SA⁵ w ramach programu „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju Dla Dużych Firm”, podał dane zgodne ze stanem faktycznym i sytuacją ekonomiczno-finansową Spółki, uprawniające do otrzymania środków pomocowych z budżetu państwa.

Wypłacone przez WUP środki z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych⁶ w łącznej wysokości 10 428,2 tys. zł przeznaczone zostały na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników Spółki. Pozyskana z PFR pożyczka płynnościowa w wysokości 22 500,0 tys. zł przeznaczona została na finansowanie bieżącej działalności Spółki.

Spółka zrealizowała zobowiązania wynikające z przepisów art. 15g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o *szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*⁷ będących podstawą udzielonego przez WUP dofinansowania wynagrodzeń pracowników ze środków FGŚP oraz z umowy o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP⁸. Wyjątkiem było nieterminowe rozliczenie środków w ramach ww. instrumentu, które polegało na przekroczeniu przez Spółkę 30-dniowego ustawowego terminu rozliczenia świadczenia, co wynikało z przyczyn technicznych związanych z koniecznością dostosowania systemu kadrowo-płacowego Spółki do przeliczenia wynagrodzeń za niepełny okres miesiąca, o których dofinansowanie wnioskowano w ramach ww. instrumentu.

Spółka terminowo dokonała spłaty odsetek oraz rat kapitału pożyczki płynnościowej zawartej z PFR⁹ w dniu 23 grudnia 2020 r., zgodnie z tą umową dokonała też zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na udziałach Spółki i notarialnego oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Zgodnie umową przekazywano również comiesięczne karty monitoringu (obejmujące m.in. dane finansowe Spółki). Środki otrzymane w ramach pożyczki Spółka przeznaczyła przede wszystkim na finansowanie wynagrodzeń oraz zobowiązań publiczno-prawnych, zgodnie z celami umowy zawartej z PFR. Stwierdzono jednakże, że 30,7 tys. zł (0,14% łącznej kwoty pożyczki) Spółka przeznaczyła na zakup usługi doradczej związanej z pozyskaniem środków w ramach Programu, co było niezgodne z postanowieniami pkt 3.2.6 umowy z PFR. Spółka w dniu 30 listopada 2021 r., po uprzednim zawiadomieniu PFR, dokonała przedterminowej, całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami przysługującymi do dnia jej spłaty.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: WUP.

⁵ Dalej: PFR.

⁶ Dalej: FGŚP.

⁷ Dz.U. z 2021 r., poz. 2095, ze zm., dalej: ustawa COVID-19.

⁸ Dalej: umowa z WUP.

⁹ Dalej: umowa z PFR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

Exact Systems sp. z o.o. złożyła łącznie 19 wniosków o udzielenie pomocy, poprzez zrekomensowanie przedsiębiorcy negatywnych konsekwencji związanych z epidemią COVID-19. Wnioski skierowane zostały do:

- WUP – łącznie 14 wniosków¹⁰, z których uzyskano wsparcie na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP w łącznej wysokości 10 428,2 tys. zł (z tego 8 918,3 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzeń 2 555 pracowników i 1 509,9 tys. zł na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne 2 555 pracowników);
- PFR – jeden wniosek, na podstawie którego uzyskano wsparcie w formie pożyczki płynnościowej w wysokości 22 500,0 tys. zł,
- Urzędu Skarbowego w Częstochowie – jeden wniosek, w sprawie prolongaty płatności podatku od towarów i usług w wysokości 979,5 tys. zł,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie¹¹ – trzy wnioski dotyczące prolongaty płatności składek w łącznej wysokości 6 849,6 tys. zł.

Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Uzyskano prolongatę terminów na dokonanie płatności w łącznej wysokości 7 829,1 tys. zł oraz wsparcie finansowe w łącznej kwocie 32 928,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 21, 22)

Spółka spełniała kryteria uprawniające do otrzymania poszczególnych instrumentów pomocowych, tj.:

1. W odniesieniu do wniosków złożonych do WUP w ramach instrumentu z art. 15 g (jeden wniosek¹²) na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy i art. 15gg (13 wniosków¹³) na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy ustawy COVID-19:
  - Spółka na dzień złożenia wniosku nie zalegała z regulowaniem zobowiązań podatkowych¹⁴, składek na ubezpieczenia społeczne,

¹⁰ W tym jeden wniosek na podstawie art. 15g ustawy COVID-19 i 13 wniosków na podstawie art. 15gg ustawy COVID-19.

¹¹ Dalej: ZUS.

¹² Nr 24000/CV-19/10159412 z 3 kwietnia 2020 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 265 osób za okres od 3 kwietnia 2020 r. do 3 lipca 2020 r.

¹³ Nr: 24000/CV-19/15842996 z 19 sierpnia 2020 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 14 osób za okres od sierpnia do października 2020 r., 24000/CV-19/16340438 z 4 września 2020 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń sześciu osób za okres od września do listopada 2020 r., 24000/CV-19/23214304 z 30 marca 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 29 osób za okres od marca do maja 2021 r., 24000/CV-19/23270620 z 31 marca 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 1418 osób za marzec 2021 r., 24000/CV-19/23271196 z 31 marca 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 160 osób za marzec 2021 r., 24000/CV-19/24434713 z 30 kwietnia 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 1511 osób za kwiecień 2021 r., 24000/CV-19/24435151 z 30 kwietnia 2021 r., obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 142 osób za kwiecień 2021 r., 24000/CV-19/25848003 z 31 maja 2021 r., obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 20 osób za okres od maja do czerwca 2021 r., 24000/CV-19/25836982 z 31 maja 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 1491 osób za maj 2021 r., 24000/CV-19/25838015 z 31 maja 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 145 pracowników za maj 2021 r., 24000/CV-19/26302612 z 10 czerwca 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń ośmiu pracowników za czerwiec 2021 r., 24000/CV-19/26302414 z 10 czerwca 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 436 pracowników za czerwiec 2021 r. i 24000/CV-19/26302436 z 10 czerwca 2021 r. obejmujący dofinansowanie wynagrodzeń 51 pracowników za czerwiec 2021 r.

¹⁴ Zgodnie z pismem Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu nr 2471-SOB.4033.153.2021.2 z 10 grudnia 2021 r. Spółka posiadała na koniec III kwartału 2019 r. zaległości podatkowe, które zostały uregulowane w dniu 1 października 2019 r.

ubezpieczenia zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowych¹⁵ do końca III kwartału 2019 r., spełniając warunek określony w art. 15g ust. 3 ustawy COVID-19,

- spadek sprzedaży towarów i usług w ujęciu wartościowym, obliczonym na podstawie deklaracji VAT-7 za luty i marzec 2020 r. wyniósł 3 635,2 tys. zł¹⁶ (25,6%), tj. nie był niższy niż 25%, co odpowiadało wymogowi art. 15g ust. 9 pkt 2 ustawy COVID-19,
- Spółka w dniu 2 kwietnia 2020 r. zawarła porozumienie określające warunki i tryb wykonywania pracy w obniżonym wymiarze czasu pracy z przedstawicielami pracowników Exact Systems sp. z o.o., zgodnie z art. 15g ust. 11 pkt 4 ustawy COVID-19, porozumienie to zostało przekazane 7 kwietnia 2020 r. do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach Oddział w Częstochowie w terminie 5-ciu dni roboczych od dnia jego zawarcia określonym w art. 15g ust. 12 ustawy COVID-19.

2. W odniesieniu do pożyczki płynnościowej PFR, Spółka spełniała kryteria ustalone w § 3 ust. 3 Regulaminu ubiegania się o udział w programie rządowym Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm¹⁷, w brzmieniu na dzień złożenia wniosku (7 lipca 2020 r.), tj.:

- nie zalegała z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne¹⁸,
- nie prowadziła działalności: w zakresie produktów lub usług, które mogą skutkować ograniczaniem bądź naruszaniem wolności indywidualnych lub/oraz praw człowieka; działalności prowadzonej przez instytucje kredytowe, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, firmy inwestycyjne, instytucje pożyczkowe, zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji, fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne i inne przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz podmioty zarządzające aktywami, dostawców usług płatniczych oraz inne instytucje finansowe, a także agencje ratingowe; działalności w segmencie nieruchomości komercyjnych oraz działalności deweloperskiej w odniesieniu do nieruchomości; obszarów wątpliwych z powodów etyczno-moralnych;
- na dzień złożenia wniosku, a także na dzień podpisania dokumentów finansowania programowego nie była w likwidacji, upadłości lub restrukturyzacji;
- posiadała rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zarejestrowana była na terytorium Polski;
- odnotowała spadek przychodów ze sprzedaży w ujęciu wartościowym odpowiadającym 25,6%¹⁹, tj. spełniający wymogi § 3 pkt 3 lit f Regulaminu wysokości co najmniej 25%.

(akta kontroli str. 24-36, 37-43, 45, 48, 50, 53-60, 63-86, 101-192)

¹⁵ Zgodnie z zaświadczeniem z 8 października 2019 r. o niezaleganiu w opłacaniu składek wydanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie.

¹⁶ Obliczone według podstawy opodatkowania wykazanej w deklaracji VAT-7 w lutym 2020 r. i marcu 2020 r. w wysokości odpowiednio 14 216,7 tys. zł, 10 581,4 tys. zł

¹⁷ Spółka na dzień 31 grudnia 2019 r. zatrudniała 347 osób na podstawie umowy o pracę (z wyłączeniem pracowników na urlopach macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich i zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego) i spełniała kryteria dużego przedsiębiorcy określone w Regulaminie.

¹⁸ Zaświadczenie z 7 lipca 2020 r. o niezaleganiu w opłacaniu składek wydane przez ZUS Oddział w Częstochowie, zaświadczenie Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie z 2 lipca 2020 r.

¹⁹ Obliczone na podstawie deklaracji VAT-7 za luty 2020 r. i marzec 2020 r., które wyniosły odpowiednio 14 216,7 tys. zł i 10 581,4 tys. zł.

Spółka rozliczyła pomoc uzyskaną z WUP, w ramach instrumentów z art. 15g i art. 15gg ustawy COVID-19 - przedłożyła wymagane w tym instrumencie dokumenty, w tym potwierdzające wydatkowanie środków zgodnie z określonym celem. W ramach udzielonej pomocy Spółka wykorzystwała łącznie 9 008,9 tys. zł i zwróciła do WUP niewykorzystane środki w wysokości 1 419,3 tys. zł, w tym w ramach instrumentu z art. 15g wykorzystwała 1 075,5 tys. zł i zwróciła do WUP 216,2 tys. zł²⁰ oraz w ramach instrumentu z art. 15gg wykorzystwała 7 933,4 tys. zł i zwróciła do WUP 1 203,1 tys. zł

Spełnienie warunków uzyskania i wykorzystania pomocy zbadano na podstawie próby dokumentacji dotyczącej 50 pracowników (tj. 18,9%), dobranej w sposób celowy²¹ spośród 265 pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wynagrodzeń ze środków FGŚP w związku z obniżonym wymiarem czasu pracy (z art. 15g ustawy COVID-19). Dofinansowanie w łącznej kwocie 1 291,7 tys. zł (tj. 12,4% całości dofinansowania z WUP) obejmowało okres od 3 kwietnia 2020 r. do 3 lipca 2020 r.²². W wyniku badania stwierdzono, że:

- wymiar czasu pracy pracowników obniżono o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, a wynagrodzenie nie było niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy, zgodnie z 15g ust. 8 ustawy COVID-19;
- pracownicy na dzień złożenia wniosku związani byli ze Spółką umową o pracę²³; zgodnie z 15g ust. 4 ustawy COVID-19;
- wynagrodzenia wypłacone zostały za pośrednictwem rachunku bankowego;
- w okresie pobierania świadczeń Exact Systems sp. z o.o. nie wypowiedziała umów o pracę, zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 1 umowy z WUP;
- w odniesieniu do siedmiu osób, z którymi w trakcie okresu pobierania świadczeń rozwiązana została umowa o pracę²⁴ z przyczyn niedotyczących pracodawcy, świadczenie pobierane było proporcjonalnie do okresu zatrudnienia; zmiany w zakresie tych siedmiu umów zostały zgłoszone do WUP, co było zgodne z § 3 ust. 2 umowy z WUP;
- utrzymano zatrudnienie pracowników objętych dofinansowaniem przez okres kolejnych trzech miesięcy (odpowiadający długością liczbie miesięcy pobierania przez pracownika świadczeń zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 2 umowy z WUP);
- Spółka poinformowała pracowników objętych świadczeniem o przetwarzaniu i warunkach przetwarzania ich danych osobowych przez WUP, za pośrednictwem wiadomości sms oraz e-mailem, zgodnie z § 6 umowy z WUP.

Rozliczenie dofinansowania instrumentu przewidzianego art. 15 g ustawy COVID-19 dokonane zostało dwuetapowo. W dniu 31 lipca 2020 r. (tj. w terminie do 30 dni od zakończenia okresu dofinansowania, określonym w § 3 ust. 1 umowy z WUP) przekazano do WUP: zbiorcze potwierdzenie dokonania przelewu składek do ZUS oraz zaliczek na podatek dochodowy za każdy miesiąc otrzymanej pomocy, potwierdzenie przelewów wynagrodzeń pracowników oraz wykaz pracowników sporządzony na dzień złożenia wniosku. Następnie w dniu 2 września 2020 r.,

²⁰ 11,8 tys. zł 2 czerwca 2020 r. i 204,4 tys. zł 3 września 2020 r.

²¹ Dobranej w sposób celowy z wykazu pracowników objętych dofinansowaniem ujętych w kalkulatorze przekazanym do WUP, tj. pracownicy wymienieni w poz. 1-7, 50-57, 100-107, 150-157, 200-207 i 250-260.

²² Dofinansowanie zostało udzielone przez WUP na podstawie art. 15g ustawy COVID-19.

²³ Na czas nieokreślony 31 osób, na czas określony 17 osób, na okres próbny 2 osoby.

²⁴ W pięciu przypadkach umowa rozwiązana z upływem czasu na jaki została zawarta i dwie umowy rozwiązane za wypowiedzeniem pracownika, zmiany zgłoszone zostały do WUP.

tj. po 30 dniach od ustawowego terminu, Spółka przekazała do WUP pozostałe wymagane dane, ujęte w określonej przez WUP formie kalkulatora rozliczeniowego, a niewykorzystane środki Spółka zwróciła następnego dnia, tj. 3 września 2020 r. Z tytułu opóźnionego o 30 dni zwrotu niewykorzystanych środków, w odniesieniu do terminu określonego w § 3 ust. 1 umowy z WUP, Spółka zapłaciła odsetki w wysokości 972,38 zł, co opisano szczegółowo w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na podstawie analizy 14 wniosków złożonych do WUP (100%) stwierdzono, że zgodnie z art. 15g ust. 16 oraz art. 15gg ust. 6 i 7 ustawy COVID-19 dofinansowanie dla poszczególnych pracowników obejmowało maksymalnie trzy miesiące i jednocześnie dofinansowaniu podlegały różne okresy zatrudnienia danego pracownika.

(akta kontroli str. 78-100, 193-196, 446-453)

Spółka zawarła w dniu 23 grudnia 2020 r. umowę pożyczki płynnościowej z PFR w ramach programu „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju Dla Dużych Firm” w wysokości 22 500,0 tys. zł, na finansowanie bieżącej działalności, w szczególności w celu: regulowania zobowiązań handlowych, regulowania wynagrodzeń wobec pracowników oraz osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych²⁵, zakupu towarów i materiałów oraz regulowania zobowiązań publiczno-prawnych. W umowie ustalono stałe oprocentowanie pożyczki w skali roku w wysokości 1,25% - w pierwszym roku od daty zawarcia umowy, 1,75% - w drugim i trzecim i 2,75% w czwartym. Ostateczny termin spłaty pożyczki ustalono na 30 września 2023 r. Środki z tytułu udzielonej pożyczki wpłynęły na rachunek bankowy Spółki w dniu 30 grudnia 2020 r.²⁶

Zgodnie z umową, w dniu 30 czerwca 2021 r. dokonano spłaty odsetek w wysokości 112,2 tys. zł, 30 września 2021 r. pierwszej raty kapitału w wysokości 3 500,0 tys. zł oraz odsetek w wysokości 42,5 tys. zł.

W dniu 30 listopada 2021 r. Spółka – po uzyskaniu zgody PFR wymaganej w pkt 7.2.1 umowy pożyczki - dokonała przedterminowej całkowitej spłaty pożyczki, na którą składał się kapitał w wysokości 18 957,5 tys. zł i odsetki w wysokości 66,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 282-403, 441, 454)

Środki pożyczki wydano w okresie od 7 stycznia 2021 r. do 18 lutego 2021 r. przede wszystkim na wynagrodzenia pracowników w łącznej wysokości 13 532,7 tys. zł (60,1% udzielonej pożyczki) oraz płatności zobowiązań publiczno-prawnych w łącznej wysokości 6 673,1 tys. zł (29,6% udzielonej pożyczki).

Na podstawie próby 50 wydatków²⁷ sfinansowanych z pożyczki PFR, udokumentowanych fakturami VAT w łącznej kwocie 1 576,3 tys. zł (7,0% wydatków poniesionych ze środków otrzymanej pożyczki) stwierdzono, że poza jednym przypadkiem były one zgodne z celami pożyczki określonymi w pkt 3.1 umowy z PFR i obejmowały m.in. zakup odzieży ochronnej, czynsz dzierżawy, doradztwo

²⁵ Z osobami związanymi umową przewidującymi stałą współpracę, dla których Pożyczkobiorca jest głównym kontrahentem (przez takie umowy cywilnoprawne należy rozumieć wszelkie umowy z osobami fizycznymi za pośrednictwem których Pożyczkobiorca świadczy usługi na rzecz swoich kontrahentów).

²⁶ W terminie dwóch dni od daty złożenia wniosku o wypłatę środków.

²⁷ Dobranych w sposób celowy spośród wydatków o wartości powyżej 10,0 tys. zł

prawne i podatkowe, zakup oprogramowania²⁸. Jeden wydatek w wysokości 30,7 tys. zł związany był z doradztwem w procesie pozyskania tej pożyczki z PFR, co opisano dalej, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 405-425, 446)

Spółka, zgodnie z pkt 11.23 umowy z PFR, 28 grudnia 2020 r. poinformowała pracowników za pośrednictwem poczty elektronicznej o uzyskaniu pożyczki płynnościowej z PFR i jej kwocie.

(akta kontroli str. 427)

Zgodnie z pkt 14 umowy z PFR ustanowiono zabezpieczenia wierzytelności z tytułu udzielonej umowy pożyczki w postaci: oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego²⁹ (z całego majątku Spółki, co do obowiązku zapłaty przez Spółkę na rzecz PFR kwoty pieniężnej z tytułu zabezpieczonych wierzytelności do wysokości 33 750,0 tys. zł) oraz zastawu rejestrowego na udziałach Spółki.

Zgodnie z pkt 11.5 umowy z PFR Spółka posiadała polisy ubezpieczeniowe od odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej³⁰ oraz polisę obejmującą ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych, mienie osób trzecich i mienie pracownicze.

(akta kontroli str. 404)

Spółka, zgodnie z załącznikiem nr 4 do umowy z PFR comiesięcznie przekazywała do PFR za pomocą formularza internetowego na platformie dedykowanej do monitoringu, informacje o danych finansowych Spółki, pliki JPK_VDEK, JPK_WB, JPK_KR, oświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu danin publicznych oraz zaświadczenie o zgodności z celem i przypadkami naruszenia.

(akta kontroli str. 442-445)

Instytucje publiczne udzielające pomocy nie prowadziły kontroli, ani innych działań wobec Spółki, w związku z udzieloną pomocą.

(akta kontroli str. 197, 430)

Zachowano ciągłość działalności gospodarczej Spółki. Stan zatrudnienia w 2019 r.³¹ wyniósł średnio 381 etatów i 3 407 umów cywilnoprawnych, w 2020 r. wyniósł średnio 273 etatów oraz 3 144 umów cywilnoprawnych, a w I półroczu 2021 r. średnio 269 etatów i 3 689 umów cywilnoprawnych. Strata w 2019 r.³² wyniosła 7 639,6 tys. zł, w 2020 r. zysk netto wyniósł 1 735,9 tys. zł, na koniec I półrocza 2021 r. zysk ten wyniósł 18 599,7 tys. zł (wzrost o 971,5%).

(akta kontroli str. 24-36, 77)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

²⁸ Określony w pkt 11.26 umowy z PFR zobowiązanie dodatkowe polegające na rozwoju autorskiego rozwiązania informatycznego wspierającego automatyzację procesów biznesowych (Extranet 360).

²⁹ Dz. U. z 2021 r., poz. 1805 ze zm.

³⁰ Obejmującej m.in. odpowiedzialność cywilną na rzeczach ruchomych i nieruchomościach, odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone pracownikom ubezpieczonego, z tytułu wadliwego wykonania usług, za szkody spowodowane przez podwykonawców, za szkody w rzeczach osób trzecich udostępnionych ubezpieczonemu w celu wykonania przez ubezpieczonego obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze.

³¹ W okresie od maja do grudnia 2019 r., tj. 30 kwietnia 2019 r. spółka Exact Systems SA została wraz ze spółką CONTROL+ Rework Service Polska sp. z o.o. przejęta przez spółkę Exact Systems sp. z o.o. (dawniej: Remango Investments sp. z o.o.). Połączenie nastąpiło przez przeniesienie całego majątku na spółkę przejmującą.

³² Za okres od maja do grudnia 2019 r.

1. Spółka z 30-dniowym opóźnieniem rozliczyła środki otrzymane z WUP na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników ze środków FGŚP z instrumentu określonego w art. 15g ustawy COVID-19.

Zgodnie z § 3 ust. 1 w związku z § 5 ust. 1 umowy z WUP, w terminie do 30 dni po upływie okresów dofinansowania (od 3 kwietnia 2020 r. do 3 lipca 2020 r.), tj. do 3 sierpnia 2020 r. Spółka winna rozliczyć otrzymane dofinansowanie. Rozliczenia dokonano dwuetapowo: w dniu 31 lipca 2020 r. Spółka przekazała do WUP: wykaz pracowników sporządzony na dzień złożenia wniosku, zbiorcze potwierdzenie dokonania przelewu składek ZUS, zbiorcze potwierdzenie dokonania przelewu z tytułu zaliczek na podatek dochodowy oraz potwierdzenia przekazania wynagrodzeń pracowników, a następnie w dniu 2 września 2020 r. przekazane zostały dane ujęte w kalkulatorze rozliczeniowym. W dniu 3 września 2020 r. zwrócono niewykorzystane środki, a z tytułu nieterminowego zwrotu niewykorzystanych środków, Spółka 4 sierpnia 2021 r. uiściła odsetki w wysokości 972,38 zł.

(akta kontroli str. 78-100, 193, 430-431)

Wiceprezes wyjaśnił, że przyczyną nieterminowego przekazania formularza (kalkulatora) rozliczającego środki otrzymane z WUP w ramach instrumentu z art. 15g ustawy COVID-19 były problemy techniczne związane z dostosowaniem oprogramowania kadrowo-płacowego Spółki, na potrzeby przeliczenia wynagrodzeń wypłacanych w ujęciu miesięcznym do niepełnych miesięcznych okresów.

2. Spółka wbrew zapisom pkt 3.2.6 umowy z PFR sfinansowała ze środków pożyczki PFR w dniu 15 stycznia 2021 r. płatność z tytułu świadczonego na jej rzecz doradztwa w procesie pozyskania finansowania w ramach Programu w wysokości 30,7 tys. zł³³. Zgodnie bowiem z ww. pkt 3.2.6 umowy z PFR *pożyczka nie może w żadnym przypadku zostać wykorzystana na finansowanie wynagrodzeń lub innych podobnych płatności wypłacanych doradcom Pożyczkobiorcy w związku z udzieleniem finansowania w ramach Programu.*

(akta kontroli str. 334, 405, 425, 435, 439)

Wiceprezes wyjaśnił, że dokonanie płatności ze środków pożyczki PFR, a nie z rachunku bieżącego Spółki wynikało z błędu ludzkiego, a Spółka w dniu 30 listopada 2021 r., po uprzednim zawiadomieniu PFR, dokonała przedterminowej, całkowitej spłaty pożyczki, wraz z odsetkami przysługującymi do dnia jej spłaty.

(akta kontroli str. 435)

IV. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na obowiązek przestrzegania przez Spółkę postanowień umów dotyczących wykorzystania środków państwowych, w tym w zakresie terminowości ich rozliczania oraz wydatkowania środków na wskazane w tych umowach cele.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

³³ Za usługę doradztwa została wystawiona przez usługodawcę faktura nr FS/20/12/2 z 31 grudnia 2020 r. o wartości brutto 30,7 tys. zł. Wydatek stanowił 0,14% łącznej kwoty pożyczki.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 19 maja 2022 r.

Kontrolerzy
Lucyna Mol
Inspektor kontroli państwowej

.....
Kinga Kołodziejczyk
Inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach